

Nr 12.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner rörande den kommunala fastighetsbeskattningen.

(2:a avd.)

Till bevillningsutskottet ha hänvisats följande av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 16 av herr *Ebbe Ohlsson* m. fl. och II: 23 av herr *Nilsson* i Svalöv m. fl., vari hemställts, »att riksdagen måtte för sin del antaga följande

Förslag

till

lag om ändring av vissa delar i kommunalskattelagen den 28 september 1928 nr 370.

Härigenom förordnas, att 2 och 45 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 skola erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

Allmän kommunalskatt — — — kommunal inkomstskatt.

Såsom underlag för fastighetsskatt påföras skattskyldig tre skatteören för varje ett hundra kronor av fastighets taxeringsvärde.

Såsom underlag — — — beskattningsbar inkomst.

Hundra skatteören — — — en skattekrona.

45 §.

Genom fastighetsskatten skall inkomsten från fastighet anses vara beskattad till ett belopp motsvarande 3 procent av taxeringsvärdet. Vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, av annan fastighet och av rörelse skall för den skull, i den mån fastighet, som är underkastad fastighetsskatt, ingått i förvärvskällan, avdrag ske för vad sålunda genom fastighetsskatt beskattats.

Rätt till — — — nämnda kostnad.

Har fastighet — — — ägt fastigheten.

Avdraget skall — — — gällande taxeringsvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1953, dock att avdrag enligt 45 § skall, såvitt detsamma belöper å 1952, ske enligt de nya bestämmelserna»;

2) de likalydande motionerna I: 102 av herrar *Niklasson* och *Nils Larsson* samt II: 134 av herr *Jonsson* i Skedsbygd m. fl., vari hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning om en reform av den kommunala fastighetsbeskattningen i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som i motionerna anförts; ävensom

3) motionen II: 458 av herrar *Hansson* i Skediga och *Boman* i Stafsund, vari hemställt, »att med ändring av gällande bestämmelser angående särskild fastighetsbeskattning procenttalen för beräkning av denna repartitionsskatt sänkas till att utgöra 3 procent såväl beträffande skogsvärdet som fastighetens taxeringsvärde i övrigt».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 23, II: 134 och II: 458.

Den kommunala beskattningen i vårt land bygger på en allmän repartitionsskatt, vilken har till uppgift att tillföra kommunerna de medel, som utöver särskilda inkomster av olika slag erfordras för täckande av kommunernas utgifter. Repartitionsskatten utgår proportionellt i förhållande till ett skatteunderlag, vari de kommunala beskattningsföremålen ingå med ett värde, som är betingat av i skatteförfattningarna givna regler. De kommunala utgifter, som icke kunna bestridas på annat sätt, täckas genom proportionell uttaxering å detta skatteunderlag.

Den kommunala repartitionsskatten är dels en objektskatt å fastighet och dels en allmän inkomstskatt. Fastighet och inkomst bilda tillsammans det kommunala skatteunderlaget, vilket mätes i skattekronor och skatteören. Fastighetsskatten är anordnad såsom s. k. garantiskatt, vilket innebär, att fastighetsskatt utgöres i förhållande till viss procentuellt bestämd del av fastighets taxeringsvärde samt att vid inkomstbeskattningen avdrag (s. k. procentavdrag) får göras för denna del från den av fastigheten härflytande inkomsten, i den mån denna därtill förslår. Om sådant avdrag kan effektivt utnyttjas, utgår skatt endast i förhållande till inkomsten. Då den i skatteunderlaget ingående delen av fastighets taxeringsvärde ej motsvaras av inkomst från den förvärvskälla, vari fastigheten ingår, förekommer däremot objektskatt. Sådan skatt kan utgå, även om inkomsten är lika stor som eller större än den del av taxeringsvärdet, för vilken fastighetsskatt utgår. Så kan vara fallet, därest den genom avdraget undantagna fastighetsinkomsten vid en ren inkomstskatt ändock skulle helt eller delvis hava bortfallit på grund av allmänna avdrag och ortsavdrag eller inkomsten med hänsyn till gränsen för skatteplikten ej skulle hava blivit tagen till beskattning. Objektskatten är sålunda av mycket växlande storlek för de skattskyldiga, som drabbas av sådan skatt, oavsett den skillnad, som måste förefinnas på grund av olikheten i taxeringsvärden.

Bestämmelser om skatteunderlagets beräkning finnas i 2 § kommunal-skattelagen. Enligt den nu gällande lydelsen av detta lagrum deltagar fastighet i repartitionen med 5 procent av taxeringsvärdet. Detta brukar ut-

tryckas så, att repartitionstalet för fastighet är 0,05. För varje hundratal kronor av fastighets taxeringsvärde påföras sålunda 5 skatteören. Repartitionstalet för inkomst är 1. Såsom underlag för inkomstens beskattning påföres en skattekrona för 100 kronors beskattningsbar inkomst.

Enligt 45 § första stycket samma lag skall genom fastighetsskatten inkomsten från fastighet anses vara beskattad till ett belopp motsvarande 5 procent av taxeringsvärdet. Vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, av annan fastighet och av rörelse skall fördenskull, i den mån fastighet som är underkastad fastighetsskatt använts i förvärvskällan, avdrag ske för vad sålunda genom fastighetsskatt beskattats. I fjärde stycket av sistnämnda paragraf stadgas bl. a., att avdraget skall beräknas efter taxeringsvärdet året näst före taxeringsåret.

Taxering av fastighet avser vid såväl årlig taxering som allmän fastighets-taxering det löpande året, under det att taxering av inkomst hänför sig till inkomsten under nästföregående år.

Kommunalskatteberedningen, som hade till uppgift att söka åstadkomma större jämlikhet och rättvisa i skattebelastningen inom kommunerna, avgav under åren 1942 och 1943 tre betänkanden i detta ämne, nämligen ett angående den kommunala beskattningen (SOU 1942: 34), ett angående inkomstbeskattningen av skogsbruk (SOU 1942: 35) och ett angående den kommunala skatteutjämningen (SOU 1943: 43).

Enligt det förstnämnda av dessa betänkanden skola de kommunala beskattningsföremålen såsom hittills vara av två slag, nämligen inkomst och fastighet. Med hänsyn till kommunernas behov av ett fast skatteunderlag har en särskild fastighetsbeskattning befunnits alltjämt vara nödvändig. Denna beskattning har dessutom ansetts sedan så lång tid tillbaka hava inverkat på fastighetsvärdena att dess borttagande kunde befaras innebära en opåkallad rubbning i de bestående egendomsförhållandena. Beredningen har även undersökt möjligheterna att låta annat realkapital än fastighet samt penningkapital deltaga i den kommunala repartitionen såsom särskilda skatteobjekt men funnit detta vara förenat med sådana svårigheter och olägenheter, att någon utvidgning av kommunernas fasta beskattningsföremål icke kunnat förordas.

Beträffande fastigheternas särskilda belastning har beredningen föreslagit en övergång från det nuvarande garantiskattesystemet till fristående objektskatt, så att viss del av fastighets taxeringsvärde skall ingå i det kommunala skatteunderlaget utan att fastighetsinkomstens storlek röner inverkan därav vid inkomstbeskattningen. Detta bör enligt beredningens uppfattning leda till en rättvisare fördelning av fastighetsägarnas bördor. Den faktiskt utgående objektskattens storlek påverkas då icke av ovidkommande förhållanden.

Storleken av den föreslagna objektskatten å fastighet har beredningen sökt avväga på sådant sätt, att den skall medföra en lika stor sammanlagd belastning av fastighetsägarna i förhållande till övriga skattskyldiga som den nuvarande garantibeskattningen, varvid jämförelse skett på grundval av skatteunderlaget vid bl. a. 1936 års taxering. För att i stort sett uppnå denna verkan har beredningen funnit ett repartitionstal av 0,025 för fastighet vara erforderligt.

Med den av beredningen förordade ordningen för fastigheternas deltagande i repartitionen skulle inkomsten bliva föremål för en helt fristående beskattning. Fördelarna av en renodlad inkomstskatt till kommunen ansåg beredningen vara avsevärda. En sådan skatt bleve framför allt bättre anpassad efter skatteförmågan. Ortsavdragen skulle kunna utnyttjas mera effektivt, varigenom de bättre komme att fylla sin uppgift att åstadkomma en differentiering mellan de skattskyldiga efter försörjningsbördan.

Särskilda yttranden avgåvos av vissa av beredningens ledamöter. I ett av dessa yttranden, som avgivits av herr Velander, togs sikte på fastighetsskattens avveckling.

Vid 1948 års riksdag yrkades i de likalydande motionerna I: 178 och II: 363, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t ville snarast möjligt förelägga riksdagen förslag till fastighetsskattens avskaffande. I enlighet med förslag av samma års bevillningsutskott i dess av riksdagen godkända betänkande nr 42 beslöt riksdagen i anledning av nämnda motioner att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t ville med beaktande av vad utskottet i betänkandet anfört snarast låta verkställa en förnyad utredning rörande frågan om kommunalskattelagstiftningens utformning samt för riksdagen framlägga de förslag, som kunde av utredningen föräledas. Utskottet hade därvid i sitt betänkande yttrat bl. a. följande.

Vad först angår det i de likalydande motionerna I: 178 och II: 363 framställda yrkandet får utskottet erinra om att, såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen, kommunalskatteberedningen i år 1942 avgivna betänkanden framlagt förslag till omläggning av den kommunala beskattningen, innebärande bl. a. det nuvarande garantiskattesystemets ersättande med en fristående objektskatt å fastighet. I ett år 1943 avgivet betänkande har beredningen vidare framlagt förslag till ändrade grunder för den kommunala skatteutjämningen. Att dessa betänkanden ännu icke föranlett ändrad kommunalskattelagstiftning torde bl. a. sammanhånga med den omständigheten, att de vid utarbetandet av beredningens förslag verkställda skattestatistiska undersökningarna huvudsakligen avsett taxeringsåren 1933 och 1936 samt att den ekonomiska utvecklingen numera medfört helt ändrade förhållanden. Såsom framhållits i de likalydande motionerna I: 178 och II: 363 torde på grund av den inträdda inkomstförbättringen för jordbruket den effektiva garantiskatten för närvarande vara betydligt lägre än kommunalskatteberedningens undersökningar gåvo vid handen.

Med hänsyn till de förbättrade inkomstförhållandena torde sålunda den merbelastning å fastighetsägarna, som kan uppkomma genom fastighetsskatten, för närvarande vara avsevärt mindre än som tidigare varit fallet. Ur denna synpunkt sett skulle måhända kunna göras gällande, att frågan om fastighetsskattens bibehållande eller icke i det nuvarande läget ej har någon större aktualitet. Det förhåller sig emellertid så, att fastighetsskatten på grund av dess karaktär av garantiskatt är av stor betydelse även vid den kommunala inkomstbeskattningen. I olika sammanhang ha uppmärksamrats de svårigheter, som med det gällande garantiskattesystemet uppkomma vid en ifrågasatt höjning av de kommunala Ortsavdragen. Även vid en ganska ringa höjning av dessa avdrag uppstår lätt en övervältring av skattebördan å ägare av fastighet. Frågan om fastighetsskattens avskaffande eller icke sammanhänger också med den kommunala skatteutjämningen, som

alltså synes böra upptagas till behandling i samband med förstnämnda fråga.

Särskilt i betraktande av att en förnyad utredning rörande frågan om kommunalskattelagstiftningens utformning kan förväntas komma att kräva en avsevärd tid finner utskottet angeläget, att en sådan utredning snarast skall kunna påbörjas. Härför synes även tala den omständigheten, att genomförandet av den av statsmakterna beslutande ändrade kommunindelningen säkerligen kommer att resultera i större kommunala enheter och att därigenom ökad möjlighet vinnas att tillgodose kommunernas behov av ett av konjunkturväxlingar mera oberoende skatteunderlag. Utskottet föreslår fördenskull, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att en förnyad utredning av frågan om kommunalskattelagstiftningens utformning snarast kommer till stånd. Däremot kan utskottet icke uttala sig om huruvida denna utredning, på sätt i de ifrågavarande motionerna yrkats, bör leda till fastighetsskattens avskaffande eller om densamma eventuellt bör leda till den nuvarande garantiskattens ersättande med en annan skatteform. För ett ställningstagande till detta spörsmål torde närmare undersökningar och överväganden vara erforderliga. Utskottet inskränker sig här till det uttalandet, att frågan om fastighetsskattens bibehållande eller dess utformning torde komma att bliva ett betydelsefullt led i denna utredning.

I de likalydande motionerna I: 100 och II: 120 till 1949 års riksdag yrkades att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om utredning snarast avseende fastighetsskattens avskaffande samt tryggande av erforderligt minimum av skatteunderlag, eventuellt ersättning för förlorat skatteunderlag, för kommuner, som äro i behov därav, genom en reformerad tidsenlig kommunal skatteutjämning. Samma års bevillningsutskott hemställde i sitt i anledning av bl. a. motionerna I: 100 och II: 120 avgivna betänkande nr 13, att nämnda motioner icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Efter erinran om att chefen för finansdepartementet med stöd av ett av Kungl. Maj:t i februari 1949 givet bemyndigande tillkallat särskilda sakkunniga för utredning av frågan om ändring av kommunalskattelagens bestämmelser angående ortsavdrag och därmed sammanhängande spörsmål (ortsavdragskommittén) framhöll utskottet i berörda betänkande, att frågan om fastighetsskattens avskaffande icke avsetts skola upptagas till behandling i samband med den tillsatta utredningen. Då emellertid den i motionerna I: 100 och II: 120 berörda frågan fölle inom ramen för den av 1948 års riksdag begärda utredningen rörande kommunalskattelagstiftningens utformning, samt utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t ägnade uppmärksamhet jämväl åt spörsmålet, huruvida fastighetsskatten borde bibehållas eller icke, ansågo sig utskottet ej hava anledning att ånyo förorda skrivelse till Kungl. Maj:t i detta ämne. Utskottets hemställan bifölls av riksdagen.

Vid 1950 års riksdag framställdes i de likalydande motionerna I: 321 och II: 372 enahanda yrkande som i nyssnämnda, vid 1949 års riksdag väckta motioner. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 35 avstyrkte 1950 års bevillningsutskott motionerna under hänvisning till att Kungl. Maj:t genom beslut den 17 mars 1950 bemyndigat chefen för finansdepartementet att till-

kalla sakkunniga med uppdrag att inom departementet biträda med en teknisk revision av kommunalskattelagen m. m. samt att i direktiven för de sakkunniga anförts, att vid den tekniska revisionen av inkomstskattelagstiftningen aktuella reformfrågor inom detta område skulle beaktas och bringas till lösning, i vilket hänseende i främsta rummet nämnts frågan om den kommunala fastighetsbeskattningen.

Av innehållet i de förevarande *motionerna* må här återgivas följande.

I motionerna I: 102 och II: 134 har anförts bl. a., att så länge fastighetsskatten utgjorde fastighetsägarnas enda bidrag till den kommunala beskattningen, kunde denna skatt anses försvarbar ur rättvisesynpunkt. I och med att en allmän kommunal inkomstskatt införts, kunde fastighetsskattens bibehållande icke motiveras ur denna synpunkt. Sedan numera kommunindelningsreformen genomförts och storkommuner med större skatteunderlag bildats bortfölle ytterligare ett skäl för fastighetsskattens fortbestånd. Motiven för ett bibehållande av fastighetsskatten hade således numera minskat avsevärt men å andra sidan skulle ett avskaffande av densamma åsamka sådana kommuner, där fastigheterna i större utsträckning ägdes av personer eller företag, som icke vore mantalsskrivna i kommunen, stora ekonomiska svårigheter, särskilt under tider av lågkonjunktur. Skattebördan skulle under sådana förhållanden bli orimligt hög för kommunens egna invånare. Ett avskaffande av fastighetsskatten skulle således kunna medföra stora ekonomiska risker för sådana kommuner. Emellertid vore det uppenbart, att fastighetsskatten verkade orättvist för det stora flertalet fastighetsägare. Denna orättvisa komme att skärpas ännu mera genom den avsevärda höjning av taxeringsvärdena på fastigheter, som den nu pågående fastighetstaxeringen komme att medföra. Det vore sannolikt att flertalet fastighetsägare komme att få erlägga högre skatt till kommunen, än vad deras verkliga inkomster skulle motivera. Det syntes därför nödvändigt att dessa orättvisor undanröjdes antingen genom att fastighetsskatten avskaffades eller genom en reform av densamma. På grund av de ekonomiska riskmoment för kommunerna som ett avskaffande av skatten skulle medföra måste dess eventuella slopande förenas med åtgärder, som garanterade kommunerna en viss inkomst. En möjlighet till problemets lösning skulle vara att staten inträdde som garant och lämnade kommunerna de tillskott som behövdes för att kompensera fastighetsskattens bortfall. Ur principiella synpunkter kunde måhända invändningar göras mot ett sådant system, då det skulle kunna tänkas ge staten ökat inflytande på kommunernas verksamhet och således ytterligare kringskära den kommunala självstyrelsen. En annan utväg vore att alla de företag eller enskilda personer, vilka ägde fastigheter i andra kommuner än den, vari de vore mantalsskrivna, skulle åläggas att erlägga kommunal garantiskatt till de kommuner, vari deras fastigheter vore belägna. Motiven för ett sådant förslag torde framgå av det anförda. Möjligen kunde en sammankoppling av båda dessa förslag vara tänkbar. I varje fall borde frågan om en reform av fastighetsbeskattningen

utredas. En sådan utredning borde givetvis ta sikte, dels på att undanröja orättvisorna i den nuvarande garantiskatten och dels på att säkerställa kommunernas behov av medel. Utredningsuppdraget kunde möjligen anförtros åt 1950 års skattelagssakkunniga.

Till stöd för det i motionerna I: 16 och II: 23 framförda yrkandet ha motionärerna anfört, att enligt deras mening mycket starka skäl talade för ett upphävande av fastighetsbeskattningen. Någon principiell grund för att belasta en viss grupp av skattebetalare — fastighetsägarna — hårdare än andra skattskyldiga förefunnes icke. En sådan ordning vore så mycket mera otillfredsställande, när det — med den utformning vår fastighetsbeskattning hade — som regel bleve de minst bärkraftiga fastighetsägarna som drabbades hårdast. I den mån kommunerna ansåges böra erhålla tillskott till sitt skatteunderlag, då detta hotade att nedgå alltför starkt, borde tillskottet komma från staten via den kommunala skatteutjämningen. Förevarande fråga hade nu ytterligare aktualiserats genom två omständigheter, nämligen dels den av 1950 års riksdag beslutade höjningen av de kommunala Ortsavdragen jämte den ytterligare höjning därav med 20 procent, som förutskickats i statsverkspropositionen, och dels den höjning av taxeringsvärdena, som komme att inträffa vid årets allmänna fastighetstaxering.

Ortsavdragskommittén anförde i sitt betänkande (SOU 1950: 5), att Ortsavdragsreformen i stort sett icke skulle medföra någon övervältring på andra fastighetsägare än juridiska personer. Endast för fysiska personer som vore ägare till annan fastighet skulle någon skatteskärpning inträda. Häremot torde till en början genmälas, att kommittén endast tagit hänsyn till genomsnittstalen. Beträffande de enskilda kommunerna redovisades genomsnittliga skattehöjningar på upp till omkring 19 procent för ägare av jordbruksfastighet och upp till omkring 24 procent för ägare av annan fastighet. Många fastighetsägare i dessa kommuner finge givetvis vidkännas ännu starkare skattehöjningar. Det vore vidare att märka att kommittén vid dessa beräkningar utgått från oförändrade taxeringsvärden. Kommittén hade dock för ett ringa antal kommuner även gjort beräkningar om skatteunderlagets förändringar vid viss höjning av taxeringsvärdena. Ehuru de därvid ifrågasatta höjningarna av taxeringsvärdena torde ligga icke obetydligt lägre än de som nu vore att vänta, visade denna undersökning en ganska betydande övervältring på fastighetsägarna.

De förslag rörande taxeringsvärdena, som nu framlagts av beredningsnämnderna å landet, innebure mycket betydande höjningar. Det vore icke osannolikt att årets allmänna fastighetstaxering komme att leda till höjningar på i genomsnitt omkring 60 procent. Den i och för sig orättvisa merbelastningen genom fastighetsskatten komme därigenom att ytterligare skärpas. Det måste anses angeläget att en sådan skärpning för fastighetsägarna i möjligaste mån motverkades. Motionärerna förutsatte emellertid att något förslag om fastighetsskattens avskaffande icke komme att föreläggas 1952 års riksdag. Det syntes då såväl rimligt som lämpligt att den

nuvarande garantiskatten modifierades genom att repartitionstalet nedsattes från 5 till 3 procent. Det kommunala fastighetsskatteunderlaget skulle härigenom sannolikt bli i stort sett oförändrat, och någon ny skatteövervältning på fastighetsägarna skulle genomsnittligt sett icke behöva förekomma.

I motionen II: 458 ha motionärerna erinrat om att vägande invändningar framförts gentemot gällande fastighetsskatt. Denna skatteform vore till sin konstruktion helt främmande för de krav som framförts med hänsyn till skattekraft och försörjningsbörda. Frågan om denna särbeskattnings avskaffande vore också under utredning, och det borde endast vara en tidsfråga att den så snart som möjligt bleve avskaffad. Intill dess så kunde ske vore dock önskvärt, att dess skadeverkningar i möjlig mån beskures. Det vore anmärkningsvärt att ehuru statsmakterna med all rätt inriktat sig på att inom det ekonomiska livet fullfölja en konsekvent lågräntepolitik, de procenttal varpå fastighetsskatten beräknades vore påfallande höga. Detta avsteg från en i övrigt eftersträvad ekonomisk linje kunde kanske hittills anses i viss mån motiverat av att taxeringsvärdena varit förhållandevis låga. I och med att resultaten av den nya fastighetstaxeringen föreläge bortfölle emellertid även detta skäl. Med hänsyn härtill och även i övrigt för att lindra orättvisan av denna beskattning framstode det som befogat att procenttalen reducerades till bättre överensstämmelse med gällande ränta. Det garanterade skatteunderlag, som genom den särskilda fastighetsbeskattningen avsåges skola tillföras kommunerna, bibehölles likväl på grund av att taxeringsvärdena höjts.

Utskottet. Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen beslöt 1948 års riksdag på hemställan av samma års bevillningsutskott att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville snarast låta verkställa en förnyad utredning rörande frågan om kommunalskattelagstiftningens utformning. I bevillningsutskottets av riksdagen godkända betänkande framhölls, att frågan om fastighetsskattens bibehållande eller dess utformning torde komma att bli ett betydelsefullt led i denna utredning. Sistnämnda spörsmål har därefter varit föremål för uppmärksamhet vid såväl 1949 som 1950 års riksdag.

Särskilda sakkunniga ha den 17 mars 1950 tillkallats att inom finansdepartementet biträda med en teknisk revision av kommunalskattelagen m. m. I direktiven för de sakkunniga, vilka antagit benämningen 1950 års skattelagssakkunniga, har framhållits, att vid den tekniska revisionen av inkomstskattelagstiftningen aktuella reformfrågor inom detta område skola beaktas och bringas till lösning, i vilket hänseende i främsta rummet nämns frågan om den kommunala fastighetsbeskattningen.

I de likalydande motionerna I: 102 och II: 134 har yrkats skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning rörande en reform av den kommunala fastighetsbeskattningen efter i motionerna angivna riktlinjer. En sådan utredning borde enligt motionärernas mening taga sikte på dels att

undanröja orättvisorna i den nuvarande garantiskatten och dels att säkerställa kommunernas behov av medel. Motionärerna ha därvid framhållit, att på grund av de ekonomiska riskmoment för kommunerna, som ett avskaffande av fastighetsskatten skulle medföra, måste dess eventuella slopande förenas med åtgärder, som garanterade kommunerna en viss inkomst. En möjlighet vore, att staten inträdde som garant och lämnade kommunerna de tillskott, som behövdes för att kompensera fastighetsskattens bortfall. En annan utväg vore, att alla de företag och enskilda, vilka ägde fastigheter i andra kommuner än sina hemortskommuner, ålades skyldighet att erlægga kommunal garantiskatt till de kommuner, vari deras fastigheter vore belägna.

Vidare har i de likalydande motionerna I: 16 och II: 23 yrkats, att riksdagen för sin del måtte besluta att — i avvaktan på fastighetsskattens avskaffande — sänka repartitionstalet för fastigheternas andel i det kommunala skatteunderlaget till tre procent från och med 1953 års taxering. Ett yrkande av väsentligen samma innebörd har framförts i motionen II: 458.

Fastighetsskattens verkningar ha i förevarande motioner gjorts till föremål för åtskilliga uttalanden. Sålunda har framhållits, att fastighetsskatten på grund av sin konstruktion icke möjliggjorde hänsynstagande till skattekraft och försörjningsbörd. I detta hänseende har i motionerna I: 102 och II: 134 anförts, att det vore sannolikt att flertalet fastighetsägare genom den väntade, avsevärda höjningen av taxeringsvärdena komme att få erlægga högre skatt till kommunen än vad deras verkliga inkomster skulle motivera. Samma uppfattning har kommit till uttryck i motionerna I: 16 och II: 23, i vilka även uttalats, att den beslutade höjningen av de kommunala ortsavdragen jämte den ytterligare höjning av dessa med 20 procent, som förutskickats i statsverkspropositionen, skulle medföra en betydande övervältring på fastighetsägarna.

Utskottet anser, att vad i förevarande motioner anförts rörande fastighetsskattens verkningar bör klarläggas genom den pågående utredningen. Det är enligt utskottets mening icke möjligt att utan tillgång till ett aktuellt utredningsmaterial bedöma de i motionerna framförda synpunkterna. Å andra sidan står det för utskottet fullt klart, att frågan om kommunalskatte- lagstiftningens utformning i förevarande hänseende snarast bör bringas till en lösning. Den nu pågående utredningen bör därför bedrivas med all skyndsamt. Utskottet förutsätter, att de sakkunniga vid sitt utredningsarbete pröva även de i föreliggande motioner framkomna förslagen. Med hänsyn till det nu anförda anser utskottet någon skrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet ej erforderlig och finner ej heller skäl tillstyrka någon provisorisk sänkning av repartitionstalet för fastighetsskatten.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att följande motioner, nämligen

- 1) de likalydande motionerna I: 16 av herr Ebbe Ohlsson m. fl. och II: 23 av herr Nilsson i Svalöv m. fl. med förslag

till lag om ändring av vissa delar i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

2) de likalydande motionerna I: 102 av herrar Niklasson och Nils Larsson samt II: 134 av herr Jonsson i Skedsbygd m. fl. om reformering av den kommunala fastighetsbeskattningen; ävensom

3) motionen II: 458 av herrar Hansson i Skediga och Boman i Stafsund om nedsättning av det för fastighetsskatten gällande repartitionstalet;

måtte, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 28 februari 1952.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Franzon, Gustaf Elofsson, Velander, Falk, Ramberg, Niklasson, Wehtje och Spetz; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Jonsson i Skedsbygd, Orgård, Persson i Svensköp, Sjölin, Olofsson, Strandh, Kärrländer och Nilsson i Svalöv.

Reservationer:

I) av herrar *Velander, Wehtje, Persson* i Svensköp, *Strandh* och *Nilsson* i Svalöv, vilka med hänvisning till de likalydande motionerna I: 16 och II: 23 ansett, att utskottets hemställan bort hava följande lydelse:

»Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen måtte — med bifall till de likalydande motionerna I: 16 av herr *Ebbe Ohlsson* m. fl. och II: 23 av herr *Nilsson* i Svalöv m. fl. samt i anledning av motionen II: 458 av herrar *Hansson* i Skediga och *Boman* i Stafsund — för sin del antaga följande

Förslag

till

lag om ändring av vissa delar i kommunalskattelagen den 28 september 1928 nr 370.

Härigenom förordnas, att 2 och 45 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 skola erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

Allmän kommunalskatt — — — kommunal inkomstskatt.

Såsom underlag för fastighetsskatt påföras skattskyldig tre skatteören för varje ett hundra kronor av fastighets taxeringsvärde.

Såsom underlag — — — beskattningsbar inkomst.

Hundra skatteören — — — en skattekrona.

45 §.

Genom fastighetsskatten skall inkomsten från fastighet anses vara beskattad till ett belopp motsvarande 3 procent av taxeringsvärdet. Vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, av annan fastighet och av rörelse skall fördenskull, i den mån fastighet, som är underkastad fastighetsskatt, ingått i förvärvskällan, avdrag ske för vad sålunda genom fastighetsskatt beskattats.

Rätt till — — — nämnda kostnad.

Har fastighet — — — ägt fastigheten.

Avdraget skall — — — gällande taxeringsvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1953, dock att avdrag enligt 45 § skall, såvitt detsamma belöper å tid före den 1 januari 1953, utgöra fem procent av fastighets taxeringsvärde.

2) att de likalydande motionerna I:102 av herrar Niklasson och Nils Larsson samt II:134 av herr Jonsson i Skedsbygd m. fl. om reformering av den kommunala fastighetsbeskattningen måtte, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan yrkat, av riksdagen lämnas utan åtgärd»;

II) av herrar *Gustaf Elofsson, Niklasson och Jonsson* i Skedsbygd, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Såsom framgår av — — — (= utskottet s. 8 rad 20 nedifrån — s. 9 rad 17 nedifrån) — — — övervältring på fastighetsägarna.

Utskottet anser att fastighetsskatten i sin nuvarande utformning och med de till följd av den nu pågående taxeringen avsevärt höjda taxeringsvärdena bör skyndsammast bli föremål för utredning.

Härvid bör i första hand övervägas ett fullständigt avskaffande av denna s. k. garantiskatt med beaktande av de synpunkter, som angivits i de likalydande motionerna I: 102 och II: 134.

Skulle det härvid visa sig att oöverstigliga svårigheter möta att helt och hållet avskaffa garantiskatten, bör en sänkning till exempelvis 3 procent i stället för nuvarande 5 procent företagas.

Under återopande av — — — (= utskottet s. 9 rad 4 nedifrån — s. 10 rad 11 uppfifrån) — — — lämnas utan åtgärd»; samt

III) av herrar *Spetz* och *Sjölin*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Såsom framgår av — — — (= utskottet s. 8 rad 20 nedifrån — s. 9 rad 8 nedifrån) — — — motioner framkomna förslagen.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet någon skrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet ej erforderlig. Däremot finner utskottet att det med hänsyn till den höjning av taxeringsvärdena som nu pågående fastighetstaxering kommer att medföra är motiverat att sänka repartitionstalet för fastighets-skatten till 4.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen måtte — i anledning av de likalydande motionerna I: 16 av herr *Ebbe Ohlsson* m. fl. och II: 23 av herr *Nilsson* i *Svalöv* m. fl. samt motionen II: 458 av herrar *Hansson* i *Skediga* och *Boman* i *Stafsund* — för sin del antaga följande

Förslag

till

lag om ändring av vissa delar i kommunalskattelagen den 28 september 1928 nr 370.

Härigenom förordnas, att 2 och 45 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 skola erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

Allmän kommunalskatt — — — kommunal inkomstskatt.

Såsom underlag för fastighetsskatt påföras skattskyldig fyra skatteören för varje ett hundra kronor av fastighets taxeringsvärde.

Såsom underlag — — — beskattningsbar inkomst.

Hundra skatteören — — — en skattekrona.

45 §.

Genom fastighetsskatten skall inkomsten från fastighet anses vara beskattad till ett belopp motsvarande 4 procent av taxeringsvärdet. Vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, av annan fastighet och av rörelse skall fördenskull, i den mån fastighet, som är underkastad fastighetsskatt, ingått i förvärvskällan, avdrag ske för vad sålunda genom fastighetsskatt beskattats.

Rätt till — — — nämnda kostnad.

Har fastighet — — — ägt fastigheten.

Avdraget skall — — — gällande taxeringsvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1953, dock att avdrag enligt 45 § skall, såvitt detsamma belöper å tid före den 1 januari 1953, utgöra fem procent av fastighets taxeringsvärde.

2) att de likalydande motionerna I: 102 av herrar Niklasson och Nils Larsson samt II: 134 av herr Jonsson i Skedsbygd m. fl. om reformering av den kommunala fastighetsbeskattningen måtte, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och yrkat, av riksdagen lämnas utan åtgärd.»